

WARTOŚĆ XVIII

Godność przekazywania życia

II. PROSPEKT WARTOŚCI

2.1. CEL OGÓLNY

Rozwój moralny

2.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Zrozumieć i docenić dar otrzymanego życia

2.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie postawy szacunku wobec życia

2.4. PROPONOWANE TEMATY

- Co to znaczy żyć w pełni?
- Czym jest dar z siebie w relacji miłości?
- Jakie są granice ludzkiej troski o zdrowie?

2.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Życie ludzkie jest święte i nienaruszalne w każdej chwili swego istnienia¹.
- Pełnia życia człowieka przekracza jego ziemskie bytowanie, ponieważ polega na uczestnictwie w życiu samego Boga².
- Życie jest bezinteresownym darem przekazywanym przez rodziców.

Zasady

- Jestem wdzięczny rodzicom za dar przekazanego życia.
- Zgłębiaj sens swojego istnienia.
- Pielęgnuję w sobie postawę kontemplacji wobec daru życia³.

¹ „Bóg ogłasza, że jest absolutnym Panem życia człowieka, ukształtowanego na Jego obraz i podobieństwo (por. Rdz 1,26-28). Życie ludzkie ma zatem charakter święty i nienaruszalny, w którym odzwierciedla się nienaruszalność samego Stwórcy”. EV 53.

² Por. EV 2.

2.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Celem wychowania seksualnego jest znajomość zasad moralnych odnoszących się do płciowości ludzkiej⁴.
- W biologię rodzenia wpisana jest genealogia osoby⁵.
- Płodna miłość małżonków wyraża się w różnych formach służenia życiu: w zrodzeniu potomstwa, w wychowaniu osoby, w obronie i ochronie życia⁶.

Zasady

- Przyjmuję i wychowuję nowe życie.
- Moje współżycie ze współmałżonkiem jest relacją międzyosobową opartą na miłości⁷.
- Kształtuję w dziecku wrażliwość na radość i cierpienie innych⁸.

2.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Świadoma i dobrowolna decyzja pozbawienia życia ludzkiego w każdej fazie jego istnienia jest złem.

³ „Należy przede wszystkim pielęgnować w nas samych i w innych postawę kontemplacji. [...] Jest to postawa tego, kto widzi życie w całej jego głębi, kto dostrzega jego bezinteresowność i piękno oraz przyjmuje je jako wezwanie do wolności i odpowiedzialności. Jest to postawa tego, kto nie próbuje zagarnąć dla siebie rzeczywistości, ale przyjmuje ją jako dar, odkrywając w każdej rzeczy odblask Stwórcy, a w każdej osobie Jego żywy obraz (por. Rdz 1,27; Ps 8,6). Kto zachowuje taką postawę, nie poddaje się zniechęceniu, gdy widzi człowieka chorego, cierpiącego, odepchniętego albo na progu śmierci; wszystkie te sytuacje przyjmuje jako wezwanie do poszukiwania sensu i właśnie w takich okolicznościach otwiera się, aby w twarzy każdej osoby dostrzec zaproszenie do spotkania, do dialogu, do solidarności”. EV 83.

⁴ „W obliczu kultury, która na ogół «banalizuje» płciowość ludzką, interpretując ją i przeżywając w sposób ograniczony i zubożony, odnosząc ją jedynie do ciała i egoistycznej przyjemności, posługa wychowawcza rodziców musi skupić się zdecydowanie na kulturze życia płciowego, aby była ona prawdziwie i w pełni osobowa: płciowość jest w istocie bogactwem całej osoby – ciała, uczuć i duszy – ujawniającym swe głębokie znaczenie w doprowadzeniu osoby do złożenia daru z siebie w miłości”. FC 37.

⁵ „Gdy z małżeńskiej jedności dwojga rodzi się nowy człowiek, to przynosi on z sobą na świat szczególny obraz i podobieństwo Boga samego: w biologię rodzenia wpisana jest genealogia osoby. Jeśli mówimy, że małżonkowie jako rodzice są współpracownikami Boga-Stwórcy w poczęciu i zrodzeniu nowego człowieka, to sformułowaniem tym nie wskazujemy tylko na prawa biologii, ale na to, że w ludzkim rodzicielstwie Bóg sam jest obecny - obecny w inny jeszcze sposób niż to ma miejsce w każdym innym rodzeniu w świecie widzialnym, «na ziemi». Przecież od Niego tylko może pochodzić «obraz i podobieństwo», które jest właściwe istocie ludzkiej, tak jak przy stworzeniu. Rodzenie jest kontynuacją stworzenia”. LdR 9.

⁶ Por. FC 41.

⁷ „Osoba jest takim dobrem, że właściwe i pełnowartościowe odniesienie do niej stanowi tylko miłość”. K. Wojtyła, ks., *Miłość i odpowiedzialność*, dz. cyt., s. 42.

⁸ „Płodność rodziny winna być świadoma swej nieustannej twórczości, cudownego owocu Ducha Bożego, który otwiera oczy serca na odkrywanie nowych potrzeb i cierpień naszego społeczeństwa, i który daje odwagę podjęcia ich oraz udzielenia na nie odpowiedzi”. FC 41.

Program wychowawczy > Klasa VII > Wartość XVIII > Godność przekazywania życia

- Istnieje zgodność między prawem cywilnym a prawem moralnym⁹.
- Szacunek dla życia i służba życiu są obowiązkiem człowieka.

Zasady

- Dbam o to, by uczniowie posiadali wiedzę dotyczącą etapów ludzkiego życia: od poczęcia aż do naturalnej śmierci.
- Pomagam uczniom w formowaniu prawego sumienia odnośnie prawa do życia.
- Przedstawiam i tłumaczę argumenty antropologiczne, które uzasadniają szacunek dla każdego ludzkiego życia.

2.8. SPOSÓB REALIZACJI

Przedstawiam uczniom organizacje i ruchy społeczne chroniące życie ludzkie, i promujące cywilizację miłości. Omawiamy kontekst społeczny oraz uwarunkowania geograficzne, ekonomiczne i kulturowe kraju, w którym one powstały. Zapoznajemy się z efektami/owocami ich działalności. Sprawdzamy, czy organizacjom udało się zrealizować wyznaczone cele.

2.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Młody człowiek jest wrażliwy na potrzeby i krzywdy innych osób. Życie traktuje jako dar i zadanie. Wie, że jego obowiązkiem jest ochrona ludzkiego życia i zdrowia. Rozumie, że miłość małżeńska wiąże się z poszanowaniem praw przekazywania życia. Miłość rozumiana jako dar z siebie stanowi dla niego fundament w wychowaniu i postępowaniu seksualnym.

2.10. ZAGROŻENIA

Relatywizm etyczny może stać się podstawą relacji międzyludzkich i wyznacznikiem źle rozumianej tolerancji. Uczeń zacznie postrzegać normy moralne jako zagrożenie jego wolności. Może zacząć uważać, że o moralności czynów ludzkich rozstrzyga opinia danej większości. W jego zachowaniu zacznie dominować postawa nieufności wobec innych ludzi. Młody człowiek może stać się obojętny na cierpienie i śmierć drugiej osoby.

⁹ „Nie ulega wątpliwości, że zadanie prawa cywilnego jest inne niż prawa moralnego, a zakres jego oddziaływania węższy. [...] Zadaniem prawa cywilnego jest bowiem ochrona ładu społecznego opartego na prawdziwej sprawiedliwości, tak abyśmy «mogli prowadzić życie ciche i spokojne z całą pobożnością i godnością» (1 Tm 2,2). Właśnie dlatego prawo cywilne musi zapewnić wszystkim członkom społeczeństwa poszanowanie pewnych podstawowych praw, które należą do natury osoby i które musi uznać i chronić każde prawo stanowione. Wśród nich pierwszym i podstawowym jest nienaruszalne prawo do życia każdej niewinnej ludzkiej istoty”. EV 71.